

Informací není nikdy dost

Aneb co je dobré vědět

Seminář neprofesionálních knihoven

31. 7. pobočka Mařatice a 1. 8. 2018 Knihovna FK Uh. Brod

Co bude obsahem?

GDPR v prostředí knihoven

Koncepce vývoje RF 2018 – 2022

Knihovní fond - základ knihovny

Statistika

SKIP

GDPR v prostředí knihoven

Co je GDPR

- ✓ Obecné nařízení Evropského parlamentu a Rady EU o ochraně osobních údajů
- ✓ Týká se i knihoven
- ✓ Primární odpovědnost za dodržování nařízení nese zřizovatel knihovny
- ✓ Ochrana osobních údajů v prostředí knihovny: <https://www.knihovnabbb.cz/ochrana-osobnich-udaju-prirucka-pro-knihovny>

Co je „Osobní údaj“

- ✓ Je jakákoliv informace, která se týká konkrétního člověka (nově e-mail, IP adresa, fotografie,...)
- ✓ Nejde jen o údaje, na základě kterých lze člověka přímo identifikovat jako je např. číslo občanského či čtenářského průkazu, ale i další údaje, které se ho týkají (historie výpůjček či výše dluhu)

Zpracování osobních údajů

- ✓ **Zpracování osobních údajů** je jakákoliv operace s nimi, tedy včetně jejich zobrazení na monitoru počítače, uložení v papírové podobě, přepsání do databáze, oprava, vytvoření kopie, anonymizace, apod.

Knihovna zpracovává údaje:

- ✓ **Registrovaných uživatelů**
- ✓ **Dalších uživatelů**
(účastníci akcí,
návštěvníci
internetu,
fotodokumentace
akcí,...)

Registrovaní uživatelé

- ✓ Podpisem čtenářské přihlášky uzavře uživatel s knihovnou smlouvu o poskytování služeb, na základě které mu knihovna umožňuje využívat výpůjční a jiné knihovnické a informační služby
- ✓ Osobní údaje knihovna uchovává na základě smlouvy a také z důvodu ochrany majetku (viz Knihovní zákon)
- ✓ Není nutný souhlas se zpracováním osobních údajů.

Přihláška čtenáře

- ✓ Knihovnám poskytnuty nové vzory přihlášek čtenářů.

<https://www.knihovnaabb.cz/legislativa>

- ✓ Výměna a zajištění skartace původních přihlášek na základě schváleného protokolu (spisový a skartační řád).

Přihláška čtenáře

PŘIHLÁŠKA ČTENÁŘE

Číslo čtenářského průkazu

--	--	--	--	--	--	--

Knihovna:

Provozovatel knihovny:

a čtenář:

Příjmení, jméno

Datum narození

Adresa trvalého bydliště

spolu uzavřeli smlouvu o poskytování knihovnických a informačních služeb.

Nepovinné údaje

V případě potřeby slouží ke komunikaci o knihovnických službách s vámi.

Kontaktní adresa pro zasílání zpráv, je-li odlišná od adresy trvalého bydliště

.....

E-mail Telefon

Údaje pro poskytnutí slevy: ☐ student ☐ důchodce ☐ ZTP/P ☐

Kategorie čtenářů

- ✓ Kategorie souvisí se čtenářskými poplatky.
- ✓ Aktuální poplatky musí být součástí ceníku a KŘ a je nutné nám je nahlásit (i v případě změny), abychom je v systému mohli nadefinovat.

The screenshot shows a web form with the following elements:

- Příhláška GDPR :** A dropdown menu.
- Kategorie :** A dropdown menu with a blue highlight on the first option. The dropdown list is open, showing the following options:
 - studující
 - důchodce
 - MVS knihovna
 - ZTP
- PIN pro web :** A text input field.
- Buttons:**
 - Uložit** (Save)
 - t čtenáře** (Add reader)
 - Zpět** (Back)

Přihláška čtenáře

Knihovna se zavazuje čtenáři poskytovat knihovnické a informační služby, jejichž podmínky a podrobnosti jsou stanoveny v knihovním řádu. Knihovni řád v aktuálním znění zpřístupňuje knihovna k nahlédnutí v knihovně, případně na webových stránkách knihovny.

Knihovna zpracovává osobní údaje čtenáře, které knihovně poskytl, a dále služební údaje o čtenáři (např. údaje o registraci, výpůjčkách, rezervacích, upomínkách a finančních transakcích spojených s poskytováním služeb). Tyto údaje knihovna zpracovává za účelem jejich evidence, poskytování knihovnických a informačních služeb, ochrany knihovního fondu a zasilání zpráv přímo se vztahujících k plnění těchto služeb v souladu s knihovním řádem v aktuálním znění. Osobní údaje jsou chráněny před zneužitím.

Podmínky ochrany osobních údajů uživatelů jsou uvedeny v knihovním řádu a na webu provozovatele knihovny.

Svým podpisem stvrzuji správnost výše uvedených údajů, zavazuji se oznámit knihovně bez odkladu všechny jejich změny a dodržovat ustanovení knihovního řádu v aktuálním znění.

Datum Podpis čtenáře

Údaje ověřil – podpis knihovníka

Minimalizace rizik při zpracování a uchování osobních údajů v knihovnách

- ✓ **Fyzická ochrana** – tištěné přihlášky v uzamykatelných prostorech
- ✓ **PC ochrana** – hesla, zálohování, odhlašování při odchodu, tiskárny – nepovedené tisky
- ✓ Nevytvářet **zbytečné seznamy** čtenářů
- ✓ **Návštěvníci veřejného internetu** – evidence počtu (čárky)
- ✓ **Fotky z akcí** – zveřejňování fotografií s účastníky těchto akcí

Shrnutí problematiky GDPR

- ✓ Změna knihovního řádu – aktuální znění KŘ vyvěsit na viditelné místo v knihovně a na webové stránky
 - ✓ Výměna přihlášek
 - ✓ AVS Clavius REKS
 - pole u čtenáře
- „Přihláška GDPR“**

**K nařízení přistupovat s
rozumem a minimalizovat velká
rizika**

Koncepce rozvoje regionálních funkcí knihoven 2018 - 2022

Hlavní cíl nové koncepce

**Prostřednictvím zkvalitňování výkonu
regionálních funkcí knihovnám ve Zlínském
kraji
dlouhodobě zvyšovat podíl lidí,
kteří knihovny využívají,
a tím podpořit proces
zvyšování čtenářské a informační
gramotnosti, osobního rozvoje obyvatel
kraje a jejich vzdělanostní úroveň.**

Rozvojové oblasti a nejdůležitější cíle

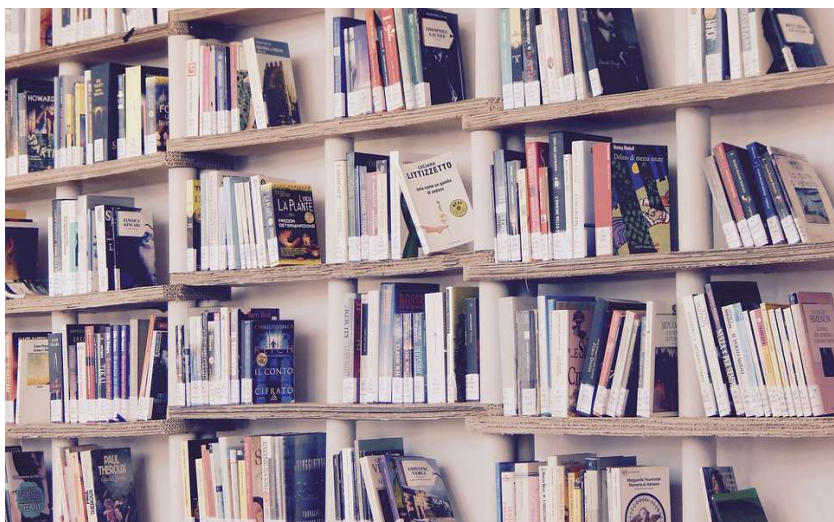
- ✓ Zlepšení obsahu a kvality knihovních fondů ve veřejných knihovnách
- ✓ Systematické odborné vzdělávání knihovníků
- ✓ Podpora regionálních automatizovaných knihovnických systémů a zapojování do centrálních služeb včetně propagace
- ✓ Aktuální a funkční webové stránky v knihovnách
- ✓ Zlepšení využití on-line katalogů prostřednictvím propagace a vzdělávání knihovníků
- ✓ Podpora místní regionální historie a tradic v knihovnách
- ✓ Posilování spolupráce knihoven s místními mateřskými a základními školami

Podpora veřejných knihoven v rámci RF je dobře fungujícím systémem, v rámci něhož spolupracují provozovatelé knihoven, knihovníci, Zlínský kraj, metodici a společně tak zajišťují kvalitní knihovnické a informační služby

Koncepce rozvoje RF:

<https://www.kfbz.cz/koncepce-rozvoje-regionalnich-funkci-knihoven-ve-zlinskem-kraji-2018-2022>

Základem knihovny je knihovní fond

Bohatý

Kvalitní

Aktuální

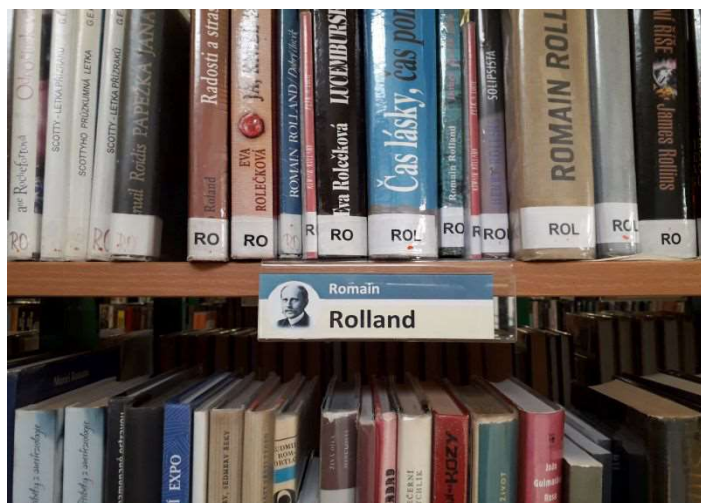
Rozmanitý

**Dobře
přístupný**

Knihovní fond

- ✓ **Orientační systém**
- ✓ Tématické uspořádání KF (komiksy, sci-fi, regionální literatura, historické romány „young adult“ ...)
- ✓ Piktogramy
- ✓ **Doporučování knih čtenářům**
- ✓ **Výstavky knih** (nejenom nových knih), co doporučuje knihovnice, knihy na dovolenou, knihy pro dlouhé zimní večery, atd.
- ✓ **Doplňování knih** - výběr a nákup knih

Výstavky knih

**Čím více knih - tím více
výpůjček? Omyl! Toto tvrzení
rozhodně neplatí**

Knihovní fond

– proces vyřazování

- ✓ Každá knihovna má:
přírůstkový a úbytkový seznam
a
přírůstek – úbytek = stav knihovního fondu
- ✓ **V knihovnách se vyřazují:**
 - a) knihy, které jsou obsahově zastaralé a bezvýznamné
 - b) duplikáty a multiplikáty
 - c) knihy opotřebované, neúplné nebo poškozené
 - d) knihy ztracené
 - e) knihy s minimálním nebo žádným využitím

Aktualizace knihovního fondu

Kam s vyřazenými knihami?

„Provozovatel knihovny je podle knihovního zákona (§ 17, odst. 3) povinen nabídnout knihovní jednotky, vyřazované podle písmene a) a b), ke koupi provozovateli jiné knihovny téhož druhu, a pokud takový provozovatel odmítne, provozovateli knihovny, která je součástí školy. Pokud nebyly takto odkoupeny, nabídne je ke koupi jinému zájemci. Pokud nebyly ani takto odkoupeny, může je darovat nebo zlikvidovat.“

a) knihovní dokumenty, které neodpovídají zaměření knihovního fondu knihovny a jejím úkolům,

b) multiplikáty knihovních dokumentů,

Standard pro dobrý fond

- Velikost fondu (rozsah) není kritériem kvality
- Menší a vysoce kvalitní fond je využíván více než fond zastaralý
- **Základní fond:** 60 – 70%, **aktuální fond:** 30 - 40%
- **IFLA:** celkový rozsah KF – počet 2 – 3 knihovní jednotky na obyvatele
- Minimální rozsah KF pro nejmenší knihovny – nad 2500 knihovních jednotek
- **Zásada:** udržovat rovnováhu mezi nakoupenými a vyřazenými dokumenty
- Vyřazování KF – musí být schváleno zřizovatelem

Knihovní fond

Revize knihovního fondu

Revize knihovního fondu slouží jednak ke zjištění skutečného stavu knihovního fondu a rovněž k odstranění nedostatků v evidenci. Knihovní zákon ukládá provozovateli knihovny do 100 000 knihovních dokumentů provádět revize jednou za 5 let.

Knihovní fond vytváří prostředí knihovny

**Statistika nemusí být jen souhrn
nic neříkajících čísel....**

Statistika....

Tištěný statistický deník?
AVS Clavius REKS a statistika

Hlavní nabídka systému Clavius REKS

[Katalogizace](#) - [Evidence periodik](#)

[Přírůstkový seznam a statistika](#) - [Úbytkový seznam](#)

[Výpůjční protokol](#) - [Statistika výpůjček](#) - [Informace o čtenáři](#)

[Informace o dokumentu](#) - [Informace o poplatcích](#)

[Nápověda](#)

[Odhlášení](#)

STATISTIKA VÝPŮJČEK

Za období : -

Statistika....

Tištěný statistický deník?
AVS Clavius REKS a statistika

Hlavní nabídka systému Clavius REKS

[Katalogizace](#) - [Evidence periodik](#)

[Přírůstkový seznam a statistika](#) - [Úbytkový seznam](#)

[Výpůjční protokol](#) - [Statistika výpůjček](#) - [Informace o čtenáři](#)

[Informace o dokumentu](#) - [Informace o poplatcích](#)

[Nápověda](#)

[Odhlášení](#)

STATISTIKA VÝPŮJČEK

Za období : -

Statistika výpůjček od 01.01.2017 do 31.12.2017

Uživatelé knihovny	
Registrovaní čtenáři celkem :	154
Z toho jen čtenáři do 15-ti let :	50

Počet návštěvníků : 1906

Počet výpůjček CELKEM :	3486
- z toho prolongací :	577
- z toho prezenčně :	5
Počet výpůjček knih :	3455
Počet výpůjček periodik :	15
Počet výpůjček ostatních :	16

Výpůjčky knih podle tematiky	
Beletrie půjčená dospělým :	2566
Naučná literatura dospělým :	173
Beletrie půjčená dětem :	673
Naučná literatura dětem :	43

Vypočteno : 23.07.2018 13:31

Zpět

Statistika 2017 – neprofesionální knihovny (59)

Knižní přírůstky 0 (žádná roční obnova KF): 4 knihovny našeho regionu

Úbytky větší než 500 (aktualizace KF): 8 knihoven. Většinou se větší vyřazování provádí před výkonem revize nebo souvisí s interiérovými úpravami knihovny.

Méně než 10 registrovaných čtenářů: 4 knihovny,
0 registrovaných dětí: 4 knihovny

Statistika 2017 – neprofesionální knihovny (59)

Návštěvníci internetu 0: 23 knihoven

Kulturní a vzdělávací akce 0: 18 knihoven

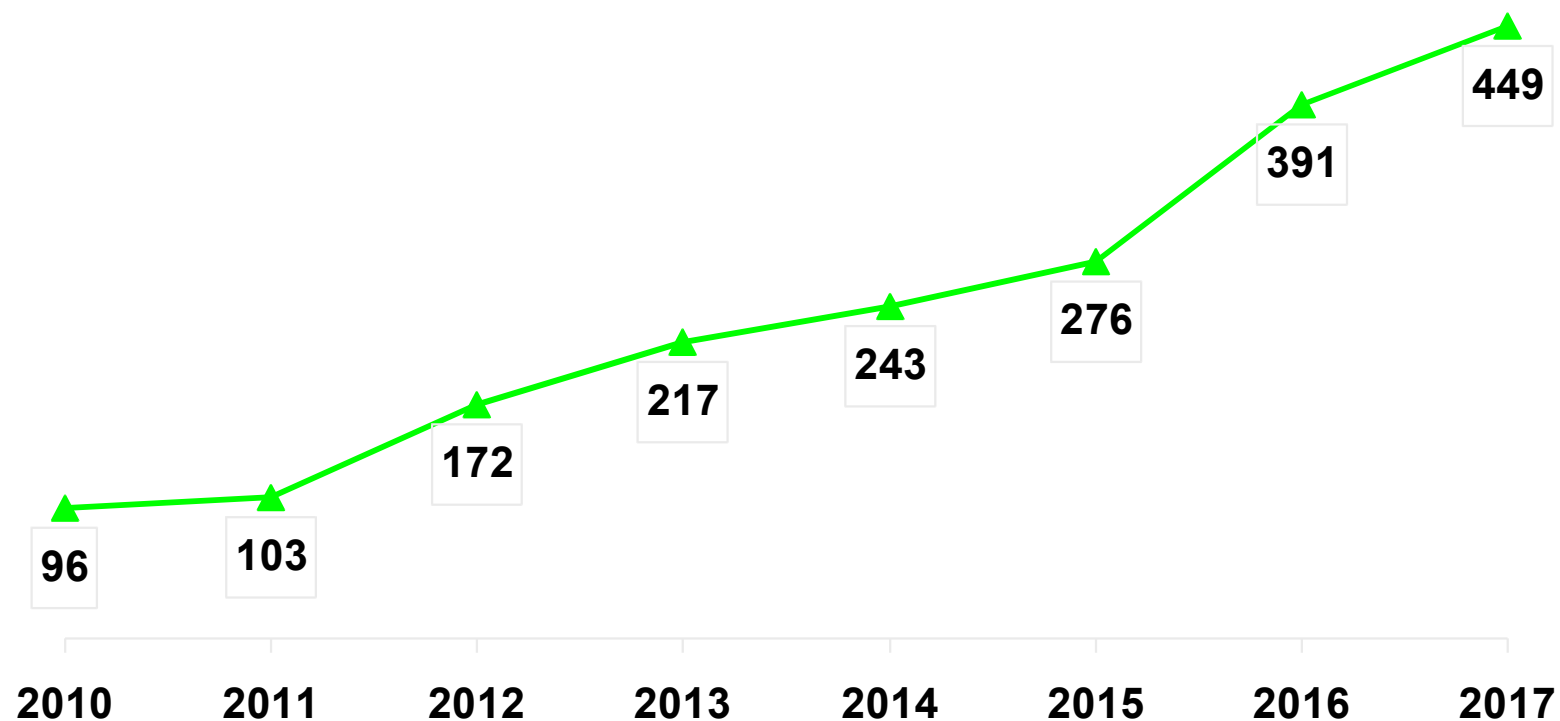
Prolongace (prodlužování výpůjček): nevykázalo 18 knihoven

Náklady na knihovní fond, včetně nákupu periodik 0 Kč: 9 knihoven, ale přesto z toho mělo 6 knihoven knižní přírůstek (dary, VF)

Razítko OÚ! Ne knihovny! Za údaje zodpovídá OÚ

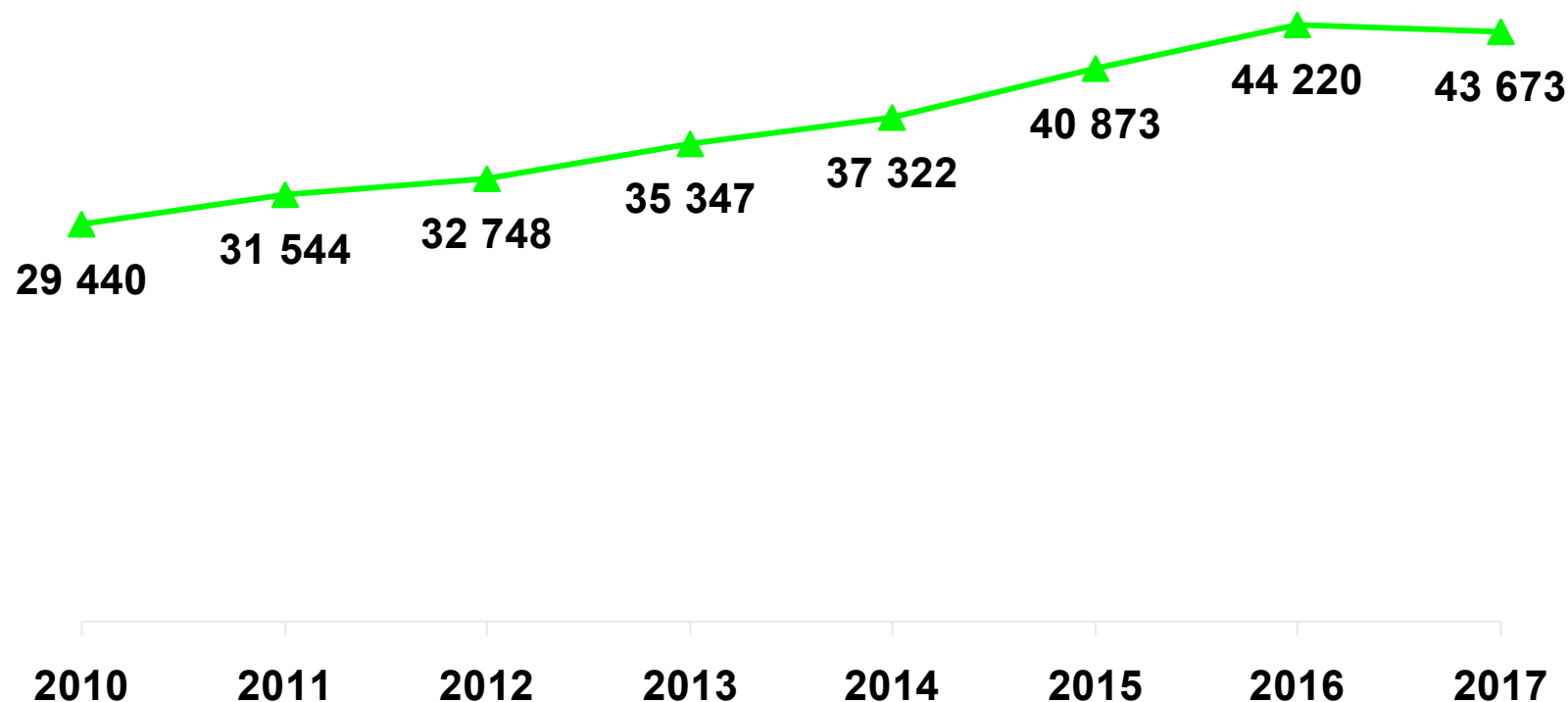
Kulturní a vzdělávací akce

Neprofesionální knihovny

Fyzické návštěvy celkem

Neprofesionální knihovny

Půjčují se časopisy?

SKIP

**Sdružení knihovníků a informačních pracovníků
České republiky**

SKIP

- ✓ Web: <https://www.skipcr.cz/>
- ✓ Usiluje o soustavné zvyšování úrovně knihovnické a informační práce
- ✓ Sdružuje 1500 členů, 11 regionálních výborů
- ✓ SKIP Velká Morava:
<https://www.knihkm.cz/skip-velka-morava.html>

Svaz knihovníků a informačních
pracovníků České republiky

SKIP

- ✓ Z činnosti SKIP
- ✓ Pravidelné akce SKIP
- ✓ Bulletin SKIP:
<https://bulletinskip.skipcr.cz/>
- ✓ Členství:
- ✓ Jak se stát členem
individuálním a kolektivním

Zajímavé odkazy

- Webové stránky KBBB

<https://www.knihovnabbb.cz/pro-knihovny>

- Knihovnické minimum:

<https://www.kfbz.cz/knihovnicke-minimum-2018>

- Fotografie z knihoven pro inspiraci:

https://greeta.rajce.idnes.cz/Navstivene_knihovny/

Jméno: knihovny, Heslo: inspirace

Důležité kontakty

<http://www.knihovnabbb.cz/kontakty>

- **Regionální útvar:**

Markéta Petru, petru@knihovnabbb.cz,
tel. 572 552 225, 724 151 723

Marta Doležalová, dolezalova@knihovnabbb.cz,
tel. 572 551 250

- **Výměnný fond:**

Jarmila Skalická, vf@knihovnabbb.cz, tel. 572 553 187

- **Nákup a zpracování fondu:**

Mgr. Libuše Pavlicová, pavlicova@knihovnabbb.cz,
tel. 572 551 250

Děkuji za pozornost

Markéta Petrů